

Kanabis, identitet i naslijeđe

Ivanščak, Ivan

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zadar / Sveučilište u Zadru**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:162:196577>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-23**

Sveučilište u Zadru
Universitas Studiorum
Jadertina | 1396 | 2002 |

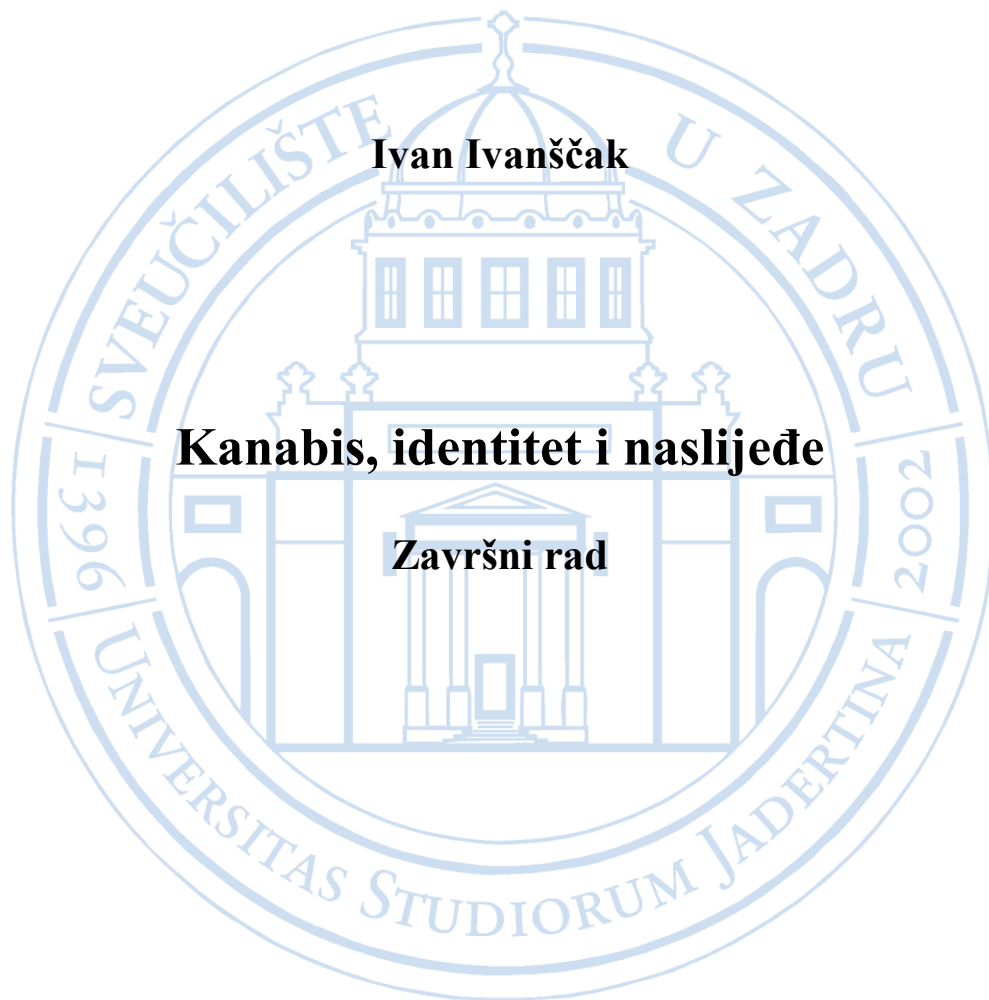
Repository / Repozitorij:

[University of Zadar Institutional Repository](#)

Sveučilište u Zadru

Odjel za turizam i komunikacijske znanosti
Preddiplomski sveučilišni studij Kultura i turizam

Ivan Ivanščak

Kanabis, identitet i naslijeđe

Završni rad

Zadar, 2022.

Sveučilište u Zadru

Odjel za turizam i komunikacijske znanosti
Preddiplomski sveučilišni studij Kultura i turizam

Kanabis, identitet i naslijeđe

Završni rad

Student/ica:
Ivan Ivanščak

Mentor/ica:
Izv. prof. dr. sc. Igor Kulenović

Zadar, 2022.

Izjava o akademskoj čestitosti

Ja, **Ivan Ivanščak**, ovime izjavljujem da je moj **završni** rad pod naslovom **Kanabis, identitet i naslijeđe** rezultat mojega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na izvore i radove navedene u bilješkama i popisu literature. Ni jedan dio mojega rada nije napisan na nedopušten način, odnosno nije prepisan iz necitiranih radova i ne krši bilo čija autorska prava.

Izjavljujem da ni jedan dio ovoga rada nije iskorišten u kojem drugom radu pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj, obrazovnoj ili inoj ustanovi.

Sadržaj mojega rada u potpunosti odgovara sadržaju obranjenoga i nakon obrane uređenoga rada.

Zadar, 30. ožujka 2022.

SADRŽAJ

UVOD	5
1. POVIJESNI LIJEK – KANABIS	6
2. NOVA SUPKULTURA	10
2.1. KANABIS: SIMBOLI I RITUALI	10
2.2. UTJECAJ POP KULTURE NA LEGALIZACIJU KANABISA U AMERICI	12
2.3. RAP GLAZBA I SNOOP DOGG	14
2.4. KULT LIČNOSTI I KANABIS	16
3. MITOVI I REALNOST	20
3.1. PRVA PRETPOSTAVKA: KANABIS JE SIGURAN ZBOG TOGA ŠTO JE BILJKA NASTALA OD PRIRODE	20
3.1.1. Argumenti zagovornika kanabisa	20
3.1.2. Argumenti protivnika kanabisa	21
3.2. DRUGA PRETPOSTAVKA: KANABIS IMA MEDICINSKE UČINKE	24
3.2.1. Argumenti zagovornika kanabisa	24
3.2.2. Argumenti protivnika kanabisa	25
3.3. TREĆA PRETPOSTAVKA: LEGALIZACIJA KANABISA DOVODI DO SMANJENJA KRIMINALA I PRENAPUČENOSTI ZATVORA	27
3.3.1. Argumeti zagovornika kanabisa	27
3.3.2. Argumenti protivnika kanabisa	28
3.4. ČETVRTA PRETPOSTAVKA: LEGALIZACIJOM KANABISA ĆE SE POVEĆATI PRIHODI OD POREZA NA KANABIS I BROJ RADNIH MJESTA	30
3.4.1. Argumenti zagovaratelja kanabisa	30
3.4.2. Argumenti protivnika kanabisa	33
ZAKLJUČAK	34
SAŽETAK	36
SUMMARY	37
POPIS LITERATURE	38
POPIS TABLICA	39
TABLICA	39
POPIS ILUSTRACIJA	39
POPIS GRAFIKONA	39
POPIS SLIKA	39
ŽIVOTOPIS	40

UVOD

Kanabis je vrlo osjetljiva i specifična tema kojoj je dostupno vrlo malo mjesta u našoj svakodnevnici. Stoga ovaj rad nudi potrebno obrazloženje najčešćih pretpostavki javnosti, koje su se oblikovale od pojavljivanja kanabisa u civiliziranom svijetu pa sve do danas. Koliko se taj pojam promijenio u svijesti javnosti? Ovaj rad će obrazložiti mnoga pitanja koja su prisutna već dugi niz godina. Kako bi sve to mogao jasno predstaviti rad je podijeljen u tri glavne cjeline: 1. POVIJESNI LIJEK, 2. NOVA SUPKULTURA te 3. MITOVI I REALNOST. Svaki od ovih naslova broji nekoliko potpoglavlja kako bi poanta svakog naslova bila što bolje shvaćena. Prvi naslov, POVIJESNI LIJEK, govori o povijesnom putu kanabisa kroz kontinente, odnosno države svijeta. Drugi naslov, NOVA SUPKULTURA, predstavlja koliko se kanabis “popularizirao” kroz povijest te koliki opseg danas ima. Posljednji naslov, MITOVI I REALNOST, ima za cilj pojasniti razne pretpostavke društva iz dvije perspektive, one zagovornika kanabisa i one njegovih protivnika. Rad je baziran na prethodnim istraživanjima i spoznajama iz stručnih radova koja su odrađena od strane stručnjaka i znanstvenika iz Sjedinjenih Američkih Država, gdje je ova tema godinama prije sustavno obrađena i čije je društvo bolje razložilo tu temu.

1. POVIJESNI LIJEK – KANABIS

Prvi narod koji je koristio kanabis u medicinske svrhe bili su Kinezi. Prvi dokazi o korištenju kanabisa u Kini datiraju od 4000. godina prije Krista. U to vrijeme imali su koristi od biljke u cjelini te su ih oni već tada u potpunosti koristili, no jedan dio biljke je bio specifičan po svojoj medicinskoj koristi, a to su sjemenke kanabisa. Njihova vlakna su bila idealna za izradu tkanine, užadi i papira. Te rukotvorine su pronađene u skrivenoj grobnici cara Wu-a, koji potječe iz dinastije Han, odakle dolaze prvi dokazi o upotrebi sjemenki kanabisa. Sjemenke kanabisa ne sadrže psiho-aktivnu tvar tetrahidrokanabinol (koja ima brojne utjecaje na mozak), njihov sastav većinom tvore masti i proteini. Od tuda dolazi zaključak kako se u to vrijeme kanabis najvjerojatnije koristio samo u medicinske svrhe. Iz Kine je kanabis pronašao put do Indije uz pomoć sjeverno-nomadskih plemena. Indijci su kanabis koristili u medicinske i religijske svrhe. Štoviše oni su je smatrali jednom od pet svetih biljaka, koja pomaže na brojne načine; kao analgetik (neuralgija, glavobolja, zubobolja), antikonvulziv (epilepsija, tetanus, bjesnoća), hipnotik, sredstvo za smirenje (anksioznost, manija, histerija), anestetik, kao protuupalno sredstvo (reumatizam i druge upalne bolesti), antibiotik (za lokalnu primjenu kod kožnih infekcija, erizipela, tuberkuloze, kao antiparazitik (unutarnji i vanjski crvi), antispazmodik (kolike, proljev), diuretik, stimulans apetita, digestiv, afrodisijak i anafrodisijak, antitusik, ekspektorans. Otkriće korištenja kanabisa u Indiji datira od 1000. godina prije Krista. Nadalje, u Tibetu je kanabis tradicionalno smatran svetim te je korišten u meditaciji. Dokazi upućuju na to da su Asirci u 9 stoljeću prije Krista spoznali medicinske učinke kanabisa. U Perziji je kanabis također otkriven u godinama prije Krista.¹

Prvi dokazi kanabisa u Europi upućuju na to da su ga donijeli skitski osvajači 450. godine prije Krista, što su potvrdili arheolozi pronalaskom sjemenki kanabisa u grobnicama u Njemačkoj i Sibiru. Kasnijih godina Europljani su otkrili potencijale kanabisa u medicini, naime tek u srednjem vijeku, 1150. godine, prvo u Španjolskoj pa kasnije i u Italiji, pronađene su knjige u kojima je objašnjena uporaba kanabisa. Iz tog vremenskog razdoblja potječu brojne knjige koje opisuju kanabis, do tih mjera gdje se raspoznaje spol te su jasno prikazana muška i ženska

---

¹ Zuardi, A. W.: **History of cannabis as a medicine: a review**, Revista Brasileira de Psiquiatria, Sao Paulo, Vol. 28, 2006., 2, p. 154

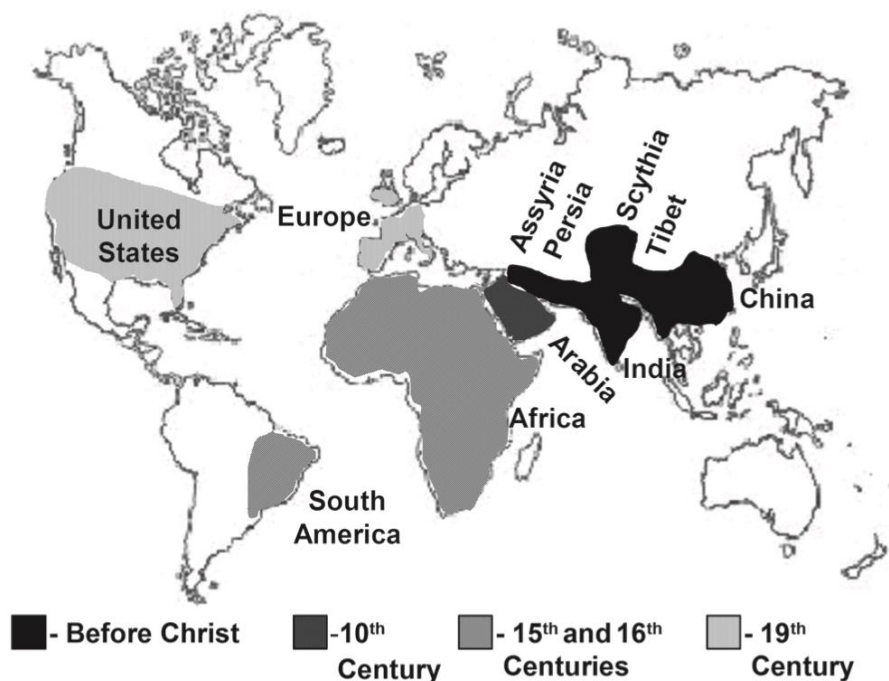
spolna obilježja biljke. Vjeruje se kako su Europljani uvidjeli medicinske učinke kanabisa u dalekim zemljama gdje se već godinama prije koristio kao lijek; Kini, Indiji, no vrlo vjerojatno su kanabis zamijenili za opijum. Vrlo su oskudni dokazi o tome da su Grci i Rimljani koristili kanabis što upućuje na to kako su ga koristili vrlo malo, ako su ga uopće i koristili. Arabija je oko 1000.godine poslije Krista spoznala medicinske učinke kanabisa, ondje je većinom bio korišten kao sredstvo protiv nadimanja, diuretik, za ublažavanje svih probavnih smetnji, za ublažavanje bolova u ušima, te za „čišćenje mozga“. Naime mnoga su ga velika imena spomenula u svojim radovima, jedan od takvih je bio i Avicena. Godine 1464, poznati antologičar i pjesnik, Ibn al-Badri, spominje zanimljiv slučaj korištenja kanabisa kao lijeka, gdje je sin kalifovog komornika, koji je bolovao od epilepsije, potpuno ozdravio, no kako ga je to pretvorilo u ovisnika koji ne može živjeti bez svakodnevnog korištenja kanabisa. U Africi je kanabis poznat od 15. stoljeća gdje su ga donijeli Arapski trgovci. Kanabis je u to vrijeme bio poznat i na američkom kontinentu, prvo u Južnoj Americi, točnije Brazilu, gdje su ga prenijeli robovi iz Afrike, prvenstveno iz Angole u 16. stoljeću, a potom je preko Meksika stigao i u Sjedinjene Američke Države.²

---

² Zuardi, A. W.: **History of cannabis as a medicine: a review**, Revista Brasileira de Psiquiatria, Sao Paulo, Vol. 28, 2006., 2, pp. 154-155.

Slika 1. Vremensko razdoblje početka korištenja kanabisa kao lijeka

Izvor: Waldo Zuardi, A.: **History of cannabis as a medicine: a review**, Revista Brasileira de Psiquiatria, Sao Paulo, Vol. 28, 2006., 2, p. 156

Krajem 19.stoljeća pojavila su se nova medicinska dostignuća koja su zamijenila uporabu kanabisa u medicinske svrhe, kao što su: cjepivo za razne bolesti, aspirin kao vrlo koristan analgetik. Čak i na području gdje je dugo vremena djelovao kao sedativ i narkotik, kanabis je dobio vrlo snažne rivale, tvari kao što su: kloralhidrat, paraldehyd, barbiturat. Početkom 20.stoljeća kanabis je sve manje korišten u zapadnim medicinama, dijelom je to bio rezultat sve teže obrade ekstrakta kanabisa, odnosno svaki uzorak koji je uzet iz biljke kanabisa je imao drugačiji utjecaj. Aktivna supstanca kanabisa tad još nije bila izolirana pa se iz biljke mogla dobiti jedino tinktura čija su snaga i učinak ovisili o brojnim čimbenicima kao što su: podrijetlo, starost i način pripreme.³

Nakon brojnih uplitanja vlasti, kanabis je zabranjen za daljnje istraživanje. Američki Federalni ured za narkotike (Federal Bureau of Narcotics), 1937.godine, donosi Akt o Porezu na Marihuanu (the Marihuana Tax Act). Na temelju ovoga zakona svatko tko je koristio kanabis u medicinske ili bilo koje druge svrhe morao se registrirati i platiti porez. Porez je za medicinsko

³ Zuardi, A. W.: **History of cannabis as a medicine: a review**, Revista Brasileira de Psiquiatria, Sao Paulo, Vol. 28, 2006., 2, p. 156

korištenje kanabisa iznosio jedan dolar po unci (28,35 grama), odnosno sto dolara po unci za sve ostale namjene. No iako je kanabis bio od iznimno niske vrijednosti za korištenje u medicinske svrhe, kršenje ovog zakona se kažnjavalo sa 2.000 dolara, no nije bio rijedak slučaj da su prijestupnici osuđivani i na zatvorske kazne, čak do 5 godina. Ovaj zakon je unio brojne poteškoće u radu s kanabisom zbog rizika od velikih kazni i papirologije. Naime kada su propisi koji su nadgledali sav promet kanabisom, koji su uključivali i recepte, stavljeni pod nadležnost drugog tijela vlasti, odluka Vrhovnog suda koja je dopustila savezним državama da sami provode nadzor nad prometom kanabisa je praktički zaobiđena, što je značilo potpunu zabranu korištenja kanabisa diljem zemlje. Godine 1941, kanabis je kao zabranjena supstanca izbrisan iz američke farmakopeje.⁴

Kroz drugu polovicu 20.stoljeća kanabis je dobio na „popularnosti“, u Europi su se manje skupine ljudi okupljale kako bi uživale u psiho-aktivnim svojstvima kanabisa. Naime opisi takvih hedonističkih rituala se mogu pronaći u novelama poznatih francuskih pisaca (Gautier i Baudelaire). No, u Americi to nije bio slučaj. Samo su afrički Brazilci u sjeverozapadnom Brazilu koristili kanabis, vikendom, u malim grupama. Taj je običaj, preko ribara i mora stigao u San Francisco i u druge gradove koji su se nalazili na obali. Kanabis je dugo vremena smatran opijatom siromašnih. To je bio slučaj i početkom 20.stoljeća. Takav tretman kanabisa je bio i u Meksiku, odakle je i stigao u Sjedinjene Američke Države putem useljenika na početku 20.stoljeća. No i tamo je sve do 1950.-tih godina bio rezerviran samo za zajednice afričkih Amerikanaca i useljenike iz Meksika.⁵

---

⁴ Ibid.

⁵ Zuardi, A. W.: **History of cannabis as a medicine: a review**, Revista Brasileira de Psiquiatria, Sao Paulo, Vol. 28, 2006., 2, p. 156

2. NOVA SUPKULTURA

Zadnjih par godina kanabis je postao neshvatljivo „popularan“. Puno mladih ima potrebu odvojiti se od ostalih i biti drugačiji, jedinstveni. Neki su pronašli tu mogućnost u kanabisu. No, koliko je to moguće u današnjem svijetu, jer je nadaleko poznato kako je danas postotak ljudi koji redovno koristi ili je bar jedanput u životu probao kanabis prilično velik. Taj osjećaj posebnosti daje ljudima neki novi pogled na svijet, stvara neku novu kulturu. Stoga bi bilo nezamislivo da danas kanabis nestane s lica zemlje. Tu su vidljivi znakovi prijezira prema autoritetu, to jest pokušaj buđenja vlasti, kako ono što oni nameću narodu, taj isti narod nema namjeru i trpjeti, to je jedan od rijetkih protesta u Hrvatskoj.

2.1. KANABIS: SIMBOLI I RITUALI

Glavni simbol kanabisa je sama biljka koja raste iz zemlje. Ona se dakle uzgaja prirodnim putem iz prirodnih sastojaka, a to su: zemlja, sunce i voda. Dakle ne dobiva se iz laboratorija kao neke druge droge, poput heroina, kokaina, amfetamina i sličnih droga koje su lako dostupne na crnom tržištu. Tu biljku stvara i oblikuje priroda stoga je ona vrlo jak simbol među svim korisnicima kanabisa ali i u cijelom svijetu. Iz te slike o kanabisu se razvila i nova kultura kanabisa koja potencira prirodnu snagu biljke, odnosno ono što čovjeku daje snagu da radi dobro za društvo u cjelini i za prirodni okoliš. Kultura kanabisa nalaže neka nepisana pravila kao dio kulture, a četiri su detaljno opisana.⁶

Prvo vrlo važno pravilo je da se od osobe koja posjeduje kanabis očekuje da podijeli s ostalima. Najčešći je slučaj da domaćin svojim gostima ponudi sve što mu je na raspolaganju; hranu, piće, u većini domaćinstava to je alkohol, a u kulturi kanabisa gosti budu ponuđeni kanabisom od strane svakog kulturnog domaćina, a onda gosti imaju pravo odbiti ili prihvatiti ponudu, no vrlo bitno je da domaćin to učini kako mu gosti ne bi zamjerali.⁷ Drugo pravilo kaže da osoba

---

⁶ Sandberg, S.: **Cannabis culture: A stable subculture in a changing world**, Criminology & Criminal Justice, Norway, Vol. 0, 2012., 0, p. 9

⁷ Wieder, D. L., Zimmerman, D. H.: **You Can't Help but Get Stoned: Notes on the Social Organization of Marijuana Smoking**, Social Problems, Oxford, Vol. 25, 1977., 2, p. 201

koji zamota „joint“, zapali „pipe“ ili „bong“ ima pravo prva pušiti i onda proslijedi u krug svakoj prisutnoj osobi, koja naravno to i želi. Obično je ta osoba domaćin, no to ne mora biti slučaj. Naime osoba koja donese u društvo neku količinu kanabisa uživa određenu dozu poštovanja od ostalih, te ako netko od prisutnih želi pušiti mora tržiti dopuštenje od navedene osobe.⁸

Bitno je naglasiti to dijeljenje, što zapravo ovu kulturu čini posebnom. Uzevši u obzir aspekt bliskosti, koji dolazi s tim kako proslijeđeni joint, ide u krug do svake osobe, gdje ga svaka osoba konzumira bez neke direktne zaštite, nasuprot tome stoji primjer konzumiranja alkohola gdje svaka osoba ima svoju čašu te je neprihvatljivo da svi piju iz iste čaše, ne stvara isti osjećaj bliskosti kao i kod zajedničkog korištenja kanabisa.. Neprikladno bi od osobe bilo zapaliti i pušiti pred ostalima, a da ubrzo ne proslijedi ostalima u krug, jer je to jednim dijelom i uvreda za ostale te bi ta osoba ubrzo bila opomenuta.⁹

Pušenje kanabisa razvija povezanost s ostalim ljudima, stoga se nakon konzumiranja očekuje daljnja interakcija, kao što je razgovor ili uključivanje u neku zajedničku aktivnost. Vrlo je rijetko i smatra se neprikladnim ponašanjem, nakon neposrednog konzumiranja otići iz društva bez i minute provedene u nekoj interakciji, osim naravno u iznimnim situacijama. Ako su to velika okupljanja kao što su koncerti, utakmice nije rijetkost da se kanabis dijeli s osobama koje se niti ne poznaju, ali u većini slučajeva, grupa prijatelja koja je zajedno došla na okupljanje dijeli svoju zalihu.¹⁰

Kao i u svakoj kulturi, domaćinstvu, ne postoji neka određena granica, koliko će netko pojesti ili popiti, isti je slučaj i s konzumacijom kanabisa, naime količina koju neka osoba u društvu želi ili je u stanju konzumirati je ostavljena na odabir isključivo te osobe. Ako osoba i pretjera s konzumiranjem, te se osjeti odvojenost ili distanciranost od grupe, neće se smatrati neprimjerenim ponašanjem kao što bi to bilo kod alkohola jer se pijanstvo u većini slučajeva i prilika smatra neprimjerenim ponašanjem. U takvim situacijama vrlo je vjerojatno kako će tu osobu ostatak društva potaknuti na uključivanje u interakciju, osim ako je slučaj da su i ostali u sličnom stanju. Velika razlika u odnosu na alkohol je u tome što se kanabis ne konzumira konstantno, već će proći dulji vremenski period nakon kojeg će neka prisutna osoba u društvu,

---

⁸ Ibid.

⁹ Ibid.

¹⁰ Wieder, D. L., Zimmerman, D. H.: **You Can't Help but Get Stoned: Notes on the Social Organization of Marijuana Smoking**, Social Problems, Oxford, Vol. 25, 1977., 2, p. 201

ponovo potaknuti pušenje stoga ta druženja mogu potrajati puno duže i tu se može ustanoviti da nema nekih većih pravila ili ograničenja. Iznimno taj vremenski period biva poremećen ako netko u međuvremenu uđe u društvo, tad će tu osobu domaćin ponuditi novim krugom.¹¹

2.2. UTJECAJ POP KULTURE NA LEGALIZACIJU KANABISA U AMERICI

Kanabis je imao vrlo dug put od svojih početaka, 20-tih godina prošlog stoljeća, kad se pojavio u krugovima jazz glazbenika, koji su ga koristili u rekreativne svrhe. Jedno vrlo poznato ime koje se izdvajalo kao primjer osobe koja je javno izjavila da koristi kanabis je Louis Armstrong, njegova izjava citirana u cijelosti glasi “We always looked at pot as a sort of medicine, a cheap drunk and with much better thoughts than one that’s full of liquor. . . it makes you feel good, man. It relaxes you, makes you forget all the bad things that happen to a Negro.”, što bi u prijevodu značilo „Uvijek smo gledali na travu kao vrstu lijeka, jeftinu opijenost s puno boljim mislima od onih kad ste na alkoholu...osjećaš se dobro, čovječe. Opusti te i zaboraviš na sve loše stvari koje se događaju crnom čovjeku.“¹²

Za vrijeme velike depresije 30-tih godina s kanabisom su se povezivali Meksikanci, imigranti koji su preko granice u Ameriku donijeli kanabis. Tih godina se znalo vrlo malo o biljci, stoga su je konzumirali samo pripadnici nižih slojeva. Velikim strahom od nepoznatog i pritiskom religijskih figura, a i same opće javnosti Američka vlada je zabranila korištenje kanabisa, a 1937.godine je ta zabrana stupila i na federalnu razinu, aktom o porezu na marihuanu.¹³

40-tih i 50-tih godina kanabis je postao „popularan“ i korišten u cijeloj državi među „bijelom“ kulturom. Još od davnih 1930-tih godina prošlog stoljeća u pjesmama se može naći pokoja referenca na kanabis. Cab Calloway, poznati pjevač, vođa benda i kompozitor je napisao pjesmu „The Reefer Man“, dok je Fats Waller izveo pjesmu pod nazivom „The Reefer Song“. Jedno veliko ime kao što je Bob Dylan je 1964. godine upoznao Beatles-e s kanabisom. Svi su

---

¹¹ Wieder, D. L., Zimmerman, D. H.: **You Can't Help but Get Stoned: Notes on the Social Organization of Marijuana Smoking**, Social Problems, Oxford, Vol. 25, 1977., 2, p.p. 201-202.

¹² Graves, A.: **Pop Culture's Influence on Recreational Marijuana Use & Legalization: A Case on Snoop Dogg**, DEPC Student Paper Series, Zbornik radova, Ohio, 2019., p. 1.

¹³ Ibid. p. p. 1-2

navedeni velike ikone svojih kultura, a kasnijih godina su bili zaslužni za upoznavanje naroda s kanabisom. Pjesma Bob-a Dylan-a "Rainy Day Women" sadrži vrlo zanimljive stihove, jedan od takvih je "Everybody must get stoned!" što bi u direktnom prijevodu na hrvatski jezik značilo „Svi se moraju urokati“ Drugo ime čuvenih Beatles-a, Ringo Starr je 1975.godine u pjesmi „The No No Song“, pjevao kako se ostavlja kanabisa stihovima „No no no no, I don't smoke it no more. I'm tired of waking up on the floor. No, thank you, please, It only makes me sneeze and then it makes it hard to find the door“, u prijevodu „Ne ne ne ne, više ga ne pušim. Umoran sam od buđenja na podu. Ne, hvala, molim, od njega samo kašljem i čini težim pronalazak vrata“.¹⁴

Kanabis je 1960-tih godina postao široko poznata droga i višoj bijeloj klasi. Woodstock festival je 1969. godine proglasio kanabis kao „drogu po izboru“ i svi prisutni su govorili kako je upravo ona bila ta koja je očuvala mir tijekom cijelog festivala, pitanje je što se moglo dogoditi da je alkohol bio droga po izboru. Od tada je rekreativna uporaba kanabisa bila u porastu, sve do 1978.godine kad je doživjela vrhunac. Nakon te godine, narod koji je podupirao stajalište kako bi kanabis trebao imati mjesta u društvu je u sve manjem broju, u to isto vrijeme je narod počeo misliti kako je potrebno uvesti i kazne za korištenje kanabisa. Kao odgovor toj kritici, predsjednik Ronald Reagan je uveo kazne za posjedovanje i prodaju kanabisa, što se mjerilo prema količini droge. Ilustrativni primjer visine kazne pokazuje da posjedovanje 100 biljaka kanabisa ima istu težinu kao i 100 grama heroina.¹⁵

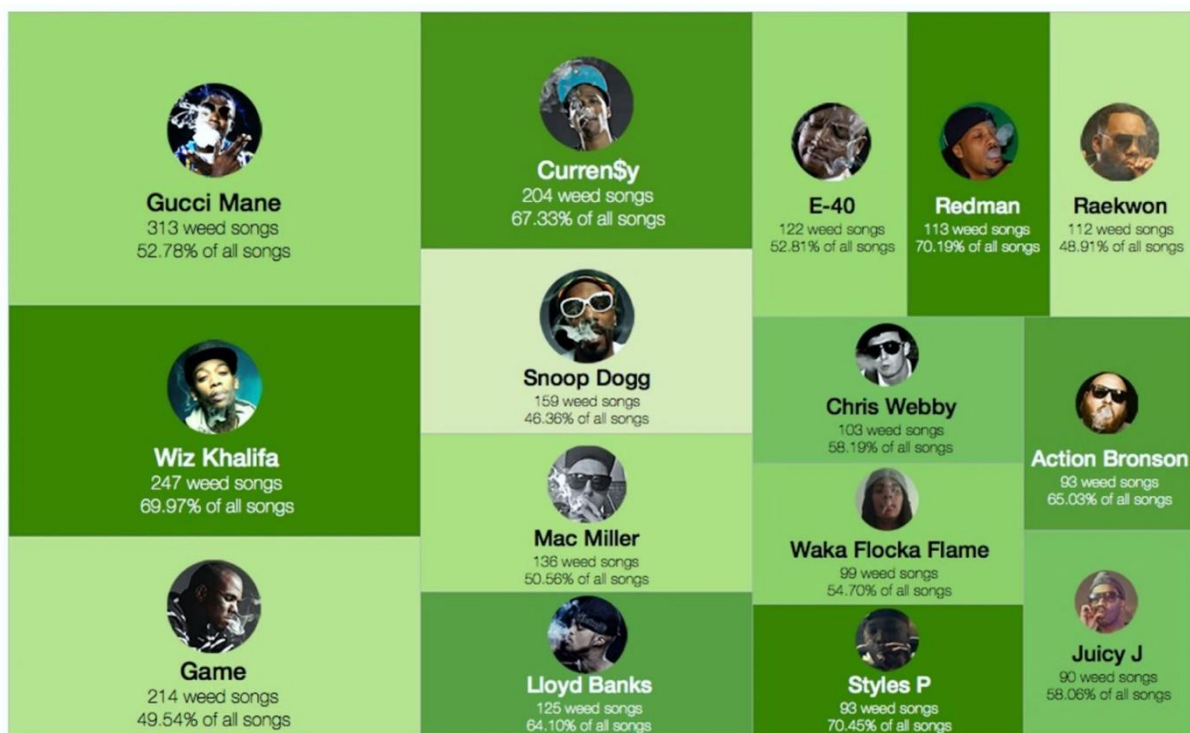
¹⁴ Ibid. p.2

¹⁵ Ibid. p. p. 2-3

2.3. RAP GLAZBA I SNOOP DOGG

Novi glazbeni žanr koji je „rođen“ pod utjecajem kanabisa, na kontriranje mišljenje naroda, koji se protivio kanabisu, sve je više dobivao na popularnosti. Smatra se da je desetljeće koje je obilježilo zlatnu eru hip-hopa od 1984.-1994.godine, odnosno pojava novog žanra; gangsta rap. Rap žanr je bio inspiriran referencama na kanabis stoga ne čudi da neki glazbenici imaju većinski udio svojih pjesama s referencom na kanabis naspram ostalih pjesama, na slici pod rednim brojem 2., se može vidjeti nekoliko glazbenika koji imaju velik udio pjesama s referencom na kanabis¹⁶

Slika 2. Prikaz broja pjesama s referencom na kanabis u odnosu na ukupni broj pjesama rap glazbenika

The size of each square represents the number of songs, the color represents the proportion.

IZVOR: Graves, A.: **Pop Culture's Influence on Recreational Marijuana Use & Legalization: A Case Study on Snoop Dogg**, The Ohio State University - Michael E.Mortiz collage of law, Ohio, 2019., p. 11

Zanimljiva je priča Newsweek-a iz 1991.godine, kako je 80% publike gangsta rap žanra zapravo bijele rase, suprotno svim tamošnjim pretpostavkama. Godina nakon toga je bila vrlo važna za probitak kanabisa na veliku scenu, a događaj koji je to potaknuo je izbacivanje albuma “The Chronic”, od strane izvođača Snoop Doggy Dogg-a, koji je na tom albumu imao otvorenu

¹⁶ Graves, A.: **Pop Culture's Influence on Recreational Marijuana Use & Legalization: A Case on Snoop Dogg**, DEPC Student Paper Series, Zbornik radova, Ohio, 2019., p. 3.

suradnju s Dr.Dre-om, vrhunskim producentom koji se proslavio nastupajući u grupi N.W.A, odnosno Niggaz Wit Attitudes, njihovi stihovi su otvoreno protestirali protiv policije, prvenstveno zbog ponašanja prema crnoj rasi. The Chronic je doživio nevjerojatan uspjeh, prodan je u skoro 6 milijuna primjeraka. Naziv albuma je zapravo sleng koji je Snoop Dogg koristio za kanabis, točnije, tako je nazvao vrstu kanabisa koja je bila specifična po jačini opijenosti kod korisnika te je u to vrijeme imala većinski udio na tržištu.¹⁷

Moderan hip-hop žanr pod imenom „stoner rap“ ili na hrvatskom “rap za napušene“ sve više pomaže u izgradnji pozitivnog imidža i normalizacije kanabisa. Osobe koje najviše tome doprinose su rap glazbenici čije je ime poznato diljem svijeta, a to su: Wiz Khalifa, Cypress Hill i već spomenuti Snoop Dogg. Oni su vrlo dobri uzori za današnje društvo s obzirom na njihovu popularnost koju su pridobili većinom, svojim pjesmama. Osim što su vrsni glazbenici oni su i pravi primjer obiteljskih ljudi, koji rade na poboljšanju zajednice. Drew Drucker je producent nadaleko poznat i koji je nominiran za prestižnu nagradu Grammy, u intervjuu je izjavio kako je Wiz Khalifa pravi uzor za cijelu zajednicu, čovjek koji ozbiljno shvaća sve roditeljske brige, zarađuje svoj novac legalnim putem, a redovno koristi kanabis. Što je još važnije u njegovoj izjavi je to da, odete li na koncert Wiz Khalife, nećete čuti od njega kako govori djeci da rade nedjela ili bilo što slično, što ne koristi ili što odmaže zajednici, štoviše on djecu potiče da prate svoje snove i žive svoj život na način koji neće štetiti drugome. To je ono što svaki kulturni čovjek želi čuti i što želi podupirati. Sličnu izjavu je imao i za Snoop Dogg-a; glazbenik koji je toliko dugo na sceni, ima iza sebe i prilično velik utisak u filmskoj industriji, a sve to, uz svakodnevne obveze obiteljskog čovjeka i uzora velikom broju mladih,¹⁸

Ono što Snoop Dogg-a čini pravim uzorom, je to što je uspio stvoriti veliku karijeru iako je došao iz opasne sredine u kojoj kriminal pokriva većinski izvor zarade. Prije nego što je stvorio imidž „tate iz susjedstva“ Snoop Dogg je na početku svoje glazbene karijere imao stalan prihod od ženske prostitucije. Druga crna mrlja u njegovom životu potječe iz 1996.godine kada je bio optužen za ubojstvo, ali on je i nakon takve tmurne prošlosti, upio doći na vrh svjetske glazbene i filmske industrije.¹⁹

---

¹⁷ Graves, A.: **Pop Culture's Influence on Recreational Marijuana Use & Legalization: A Case on Snoop Dogg**, DEPC Student Paper Series, Zbornik radova, Ohio, 2019., p. p. 3-4.

¹⁸ Ibid. p.4.

¹⁹ Ibid. p. 6.

Uz takvu karijeru na popularnoj sceni, uspio je razviti i nekoliko kompanija koje vrlo uspješno posluju, dobar primjer jednog njegovog uspješnog poslovanja je tvrtka Leaf, jedna od vodećih kompanija koja se bavi proizvodnjom kanabisa i brojnih njegovih prerađevina. Njihov najpoznatiji proizvod je „D-O-double G“ u kojem uživa velik broj američkog društva. Drugi njegov veliki poslovni pothvat je Internet platforma „Merry Jane“, na kojoj se mogu pronaći razni članci i video uradci povezani s kanabisom. Snoop je uključen i u vodeću tvrtku koja posluje s rizičnim kapitalom, pod nazivom „Casa Verde Capital“, također povezana s industrijom kanabisa, a i u ostalim poslovnim rizicima koji se dotiču kanabisa i njegovih derivata.²⁰

Danas je Snoop Dogg, najbogatija osoba koja javno iskazuje da rekreativno koristi kanabis, njegova neto vrijednost se procjenjuje na 135 milijuna dolara. Njegovi albumi su prodani u više od 30 milijuna primjera, a pored takvih milijunskih brojki je stvorio ime na glazbenoj i filmskoj sceni. Što je već spomenuto, brine se i daje veliku korist društvu, iz čega se ističe njegov tim koji se natječe u američkom nogometu za mlađe uzraste. Prvenstveno osnovan kako bi se današnju mladost izvuklo s ulice, dalje od kriminala u kojem je i sam Snoop Dogg živio.²¹

Veliki je korak koji su Snoop Dogg i Dr.Dre učinili za normalizaciju kanabisa. Glazba ima veliki utjecaj na mišljenje javnosti o rekreativnoj uporabi kanabisa stoga ju je bitno i javno educirati.²²

2.4. KULT LIČNOSTI I KANABIS

Televizija i ostali mediji su se odavno dotakli teme koja je jedno vrijeme bila zabranjena za prikazivanje. Danas postoje brojni filmovi i serije koje oslikavaju kanabis. Televizijski program nam je prikazao neke od najzanimljivijih emisija, kao što su; The Simpsons, Family Guy i American Dad, sve one u sebi sadržavaju referencu na kanabis, a svaki čovjek ih je vrlo vjerojatno barem jednom pogledao²³

---

²⁰ Graves, A.: **Pop Culture's Influence on Recreational Marijuana Use & Legalization: A Case on Snoop Dogg**, DEPC Student Paper Series, Zbornik radova, Ohio, 2019., p. 7.

²¹ Ibid.

²² Ibid. p. 4.

²³ Nancy, E. M., Joshua B. H.: **Marijuana 360 Differing Perspectives on Legalization**, Rowman & Littlefield,

Filmski dvojac Cheech Marin i Tommy Chong, su u filmovima : „Cheech and Chong’s Up in Smoke“ i „Still Smokin“, na vrlo komičan način prikazali konzumaciju kanabisa, dok je negativna strana zanemarena s očitim razlogom, što su s tim filmovima pokušali ciljano publiku nasmijati koliko god je to moguće u svakoj sceni, bez obzira na posljedice takvog ponašanja. Nadalje brojna slavna imena u filmskoj industriji koja i dalje rade i stvaraju hitove na visokoj razini, a javno su se izjasnili kako podupiru i da sami koriste kanabis su: tv voditelj, koji je osvojio brojne nagrade; Emmy, Grammy, Oscar i Tony, prvo i nadaleko najzamjetnije ime na listi je Whoopi Goldberg, svjetski poznati glumac Matthew McConaughey, Woody Harrelson, Morgan Freeman, Seth Rogen i Arnold Schwarzenegger.²⁴

Broj slavni ličnosti koji javno progovaraju o svojim iskustvima s kanabisom, te koji o njemu kao o nečemu što ne bi trebalo biti konstantno pod „povećalom“ je nemoguće zanemariti. Neki su otišli toliko daleko da su svoj imidž iskoristili kako bi ušli u tržište kanabisa sa što većom mogućnosti uspjeha. Lista poznatih imena, popularne glazbene scene je velika, no ona koja se najviše ističu su: Willie Nelson, Wiz Khalifa, Chief Keef, Method Man, Redman, Rihanna, grupa Three 6 Mafia, Bone Thugs-N-Harmony, Grateful Dead, Cypress Hill.²⁵

Dovoljno je za reći koliko je industrija kanabisa potencijalno tržište budućnosti, kad samo jedan proizvod kojeg je neka slavna ličnost promovirala, izdvaja više od 10 milijuna dolara dodatne vrijednosti. Vrlo dobar primjer je tvrtka Grenco koja je u suradnji sa Snoop Dogg-om postala vodeća tvrtka u proizvodnji „Vaporizer“, čiji bi grubi prijevod na hrvatski jezik odgovarao hrvatskoj riječi isparivač, odnosno to je proizvod koji služi za uživanje marihuane na sličnom principu kao što rade i električne cigarete. Činjenica koja ne ide u korist normalizaciji i komercijalizaciji kanabisa je ta što neka velika prodajna mjesta i dalje uporno odbijaju uključiti se u tržište, te odigrati ulogu u promociji proizvoda povezanih s kanabisom.²⁶

No nisu glazbenici jedini na ovoj listi, koji su se izjasnili da koriste ili da su koristili kanabis, na ovom popisu se nalaze i ljudi koji se bave potpuno drugačijim poslom, politikom, a neki od poznatijih imena su: bivši predsjednici Sjedinjenih Američkih Država; Bill Clinton, H. W. Bush

---

Maryland, 2019., p. 81.

²⁴ Ibid.

²⁵ Ibid.

²⁶ Ibid.

i Barack Obama, bivši gradonačelnik New York-a, Michael Bloomberg, svi oni su priznali javnosti kako su u prošlosti koristili kanabis.²⁷

Republikanski predsjednik “George H. W. Bush” je u svom mandatu vodio veliku bitku kad su u pitanju bile droge, uključujući i kanabis. Smatrao je kako droge truju našu djecu i htio je da se uzgajanje i prodaja droge smatraju kriminalom, iz tog razloga je 1990.godine potpisao U.S. ratifikaciju Ujedinjenih Naroda za borbu protiv droga. Bill Clinton, iako je bio demokrat imao je slično stajalište u vezi kanabisa kao i njegov prethodnik. Smatrao je kako ni medicinska marihuana ne bi trebala biti dostupna javnosti, niti preporučena od strane liječnika u vidu tretmana za liječenje raznih bolesti, kako tad nije ni bilo nikakvih stručnih dokaza o ljekovitosti biljke. Kasnijih godina kongres uz suradnju s predsjednikom, donosi novi zakon, kako se novi kriminal treba tretirati s još većim kaznama. Rezultat toga je bilo ogromno povećanje u broju uhićenja. Usporedbe radi, 1991.godine, je bilo 327.000 uhićenja za kaznena djela povezanih s kanabisom, dok je nakon donošenja novog zakona, 2000.godine uhićeno je više od 700.000 osoba. Nakon tog porasta, evidentno je kako te mjere nisu donijele napredak, stoga predsjednik povlači sredstva namijenjena za borbu protiv droga te ih stavlja na raspolaganje institucijama koje se bave liječenjem od tih droga. Među navedenom trojicom jedino je demokrat Barack Obama, imao drugačije stajalište, što je i objasnio 2011.godine na događaju kojemu je glavni cilj bio prikupljanje sredstava. Naime on je podupirao upotrebu medicinske marihuane za liječenje bolesti kao što su glaukom i razni oblici raka. Smatra kako bi doktori trebali imati mogućnost prepisati kanabis kao lijek u nekom određenom tretmanu, ako postoji i najmanja šansa da pomaže, pa premda to bilo samo za ublažavanje boli, jer ako se morfij i slične supstance mogu normalno dijeliti, zašto to ne bi bio slučaj i s kanabisom. Njegov stav je bio ne trošiti resurse pravosuđa kako bi pratili svaki gram kanabisa, nego da se ti resursi iskoriste u svrhe zaustavljanja nasilnog kriminala i terorizma što je višestruko opasnije za narod. DEA(drug enforcement administration), odnosno agencija čija je glavna djelatnost zaustavljanje proizvodnje i prometa drogama, u njegovom mandatu nije bila zaokupljena poslovima povezanim s kanabisom, pod uvjetom kako je sve bilo po državnom zakonu i nije se kosilo sa saveznim zakonom. Zalagao se za male privatne trgovine koje su prodavale kanabis u skladu sa zakonski propisanom načinom naspram velikih distributera kanabisa, to se odražavalo tako da je savezni zakon za njih bio stroži.²⁸

---

²⁷ Nancy, E. M., Joshua B. H.: **Marijuana 360 Differing Perspectives on Legalization**, Rowman & Littlefield, Maryland, 2019., p. 82.

²⁸ Ibid.

Kandidat za predsjednika Jeb Bush je 2017.godine, priznao da je koristio i odmah nakon toga se ispričao svojoj majci. Senator Lincoln Chafee i Guverner John Hickenlooper u svojoj mladosti su imali priliku upoznati se s već spomenutom biljkom.²⁹

Znanstvenici su ukazali na činjenicu kako referenca na alkohol ili neku drugu drogu drastično povećava postotak vjerojatnosti u doprinosu normalizacije kanabisa u društvu. Imajući na umu tu činjenicu, provjereno je da u rap žanru ima puno više referenca na alkohol i ostale droge nego u bilo kojem drugom žanru. Još više zapanjuje činjenica, kako je rap glazba najslušaniji žanr među mladima. Danas je glazba u mladoj populaciji najutjecajniji medij, iz kojeg oni dobivaju većinu informacija o onome što ih stvarno zanima, puno više nego od bilo kojeg drugog medija. Očigledan je porast referenci na bilo koju vrstu droga od 1988.godine do 2008.godine iz podataka koje izdaje Billboard, gdje kao vrsta droge predvodi kanabis, nakon njega kokain i najmanje crack.³⁰

---

²⁹ Nancy, E. M., Joshua B. H.: **Marijuana 360 Differing Perspectives on Legalization**, Rowman & Littlefield, Maryland, 2019., p. 83.

³⁰ Graves, A.: **Pop Culture's Influence on Recreational Marijuana Use & Legalization: A Case on Snoop Dogg**, DEPC Student Paper Series, Zbornik radova, Ohio, 2019., p. 4-5.

3. MITOVI I REALNOST

Današnje društvo ima vrlo iskrivljenu sliku kanabisa čemu su doprinijeli razni članci i tekstovi na internetu i na drugim medijima čija je upitna stručnost i kredibilitet. Dovoljna je jedna osoba da unese nemir u društvo, kako ono više ne bi znalo čemu vjerovati. Ovaj naslov će priložiti stvarne činjenice koje govore u prilog dobrog utjecaja, a s druge strane i negativan utjecaj kanabisa, koje su velikim dijelom proizašle od strane stručnjaka priznatih sveučilišta. Neki zaključci na suprotnim stranama su doneseni na temelju istih pretpostavaka što često može dovesti do konfuzije u društvu.

3.1. PRVA PRETPOSTAVKA: KANABIS JE SIGURAN ZBOG TOGA ŠTO JE BILJKA NASTALA OD PRIRODE

Utvrđeno je kako kanabis, biljka koja je izrasla iz zemlje, prirodnim putem kao i svako živo biće, kojemu je potrebna voda i hrana za život. Za razliku od alkohola ili heroina koji su nastali pod utjecajem čovjeka, u laboratoriju odnosno nekom prostoru namijenjenom za proizvodnju istoga. No pitanje je li zbog toga i siguran za njegove korisnike.

3.1.1. Argumenti zagovornika kanabisa

Postoje brojna istraživanja o utjecaju kanabisa na fizičko i psihičko zdravlje konzumenata. Najčešće pitanje koje društvo postavlja glasi; ima li kanabis i kakav je taj medicinski učinak. Veliki broj ljudi smatra kako kanabis ima razna djelovanja u sprječavanju razvoja stanica raka. Nekoliko dokaza na tezu da kanabis daje neku vrstu zaštite od raka dalo je Sveučilište u Kaliforniji, Los Angeles, poznatije pod kraticom UCLA.³¹

Više dokaza na tu tezu je dalo jedno drugo sveučilište iz iste savezne države, u gradu San Francisco, čiji je rad objavljen u časopisu Američkog Medicinskog Udruženja, „Journal of the American Medical Association”. Njihovo istraživanje je provedeno na više od pet tisuća

---

³¹ Nancy, E. M., Joshua B. H.: **Marijuana 360 Differing Perspectives on Legalization**, Rowman & Littlefield, Maryland, 2019., p. p. 106-107.

dugogodišnjih korisnika kanabisa, prosjek je 20 godina. Proizašao je zaključak kako većina korisnika koji su koristili kanabis umjereno, nije imala nikakvih problema i smetnji u dišnom sustavu.³²

Drugo istraživanje, koje je bazirano na sličnim parametrima, izvedeno od strane „Nacionalne Akademije Znanosti, Inženjerstva i Medicine, je stiglo do sličnog zaključka, odnosno kako konzumiranje kanabisa ne predstavlja povećan rizik u oboljenju korisnika starijih od dvadeset godina, od raka pluća, glave i vrata.³³

Usporedna studija iz 2015.godine koja je imala tri grupe ispitanika; 1.korisnici koji su koristili kanabis od svoje rane mladosti, 2. korisnici koji su počeli konzumirati kanabis kasnije u svojoj odrasloj dobi, 3. ispitanici koji nikada nisu konzumirali kanabis. Kako bi utvrdili dugotrajne posljedice na zdravlje među korisnicima kanabisa, nakon deset godina, svi su ponovo ispitani te se na temelju njihovih odgovora nije mogla utvrditi razlika u te tri navedene grupe ispitanika. Istraživači su na temelju dobivenih rezultata, zaključili kako ne postoji direktna povezanost s dugogodišnjim konzumiranjem kanabisa i njegovim utjecajem na fizičke i mentalne posljedice u kasnijem životu. Treba se napomenuti kako su se razvila neka pitanja u vezi kvalitete istraživanja koja se tiču nedostatka reprezentativnog uzorka, nedovoljno velikog opsega te nešto i izgubljenih podataka.³⁴

3.1.2. Argumenti protivnika kanabisa

Suprotnost na istraživanja koja su pojašnjena u prethodnom tekstu o pretpostavci kako je kanabis siguran za korištenje zbog toga što je nastao iz prirode, postoje brojna istraživanja koja iznose dokaze kako kanabis ne ide u dobrobit svojih korisnika već potpuno suprotno, on šteti zdravlju korisnika u fizičkom i psihičkom smislu, podrazumijevajući da se ona koristi redovito i u dužem vremenskom periodu.³⁵

Jedna medicinska studija je pokazala kako korisnici kanabisa imaju dvostruko više šanse u obolijevanju od raka pluća, od konzumenata duhana, koji se uzgaja na sličan način kao i kanabis, pogotovo u korisnika mlađih životnih dobi te onih koje ga redovito koriste i u velikim

---

³² Ibid.

³³ Ibid.

³⁴ Nancy, E. M., Joshua B. H.: **Marijuana 360 Differing Perspectives on Legalization**, Rowman & Littlefield, Maryland, 2019., p. p. 107-108.

³⁵ Ibid.

količinama. Jedna druga studija iz 2013. godine pokazuje kako korisnici koji su kanabis počeli koristiti početkom svoje punoljetnosti ili prije, te su ga nastavili koristiti tijekom svog života, imaju dvostruko više šanse u obolijevanju od raka pluća.³⁶

Druge studije su pokazale kako prilikom izgaranja kanabisa, nastaje tvar slična onoj koja se stvara prilikom izgaranja duhana, ta tvar je vrlo kancerogena i ako se udahne dolazi do teškog iskašljavanja, a u najgorem slučaju ona može pronaći put do pluća što može kobno završiti. Naime kako se dim kod izgaranja kanabisa uvlači dublje i zadržava se u plućima duže nego što je to slučaj kod duhana, korisnici kanabisa imaju puno više šansi u pogoršavanju svog zdravstvenog stanja, od onih koji koriste duhan. Ovu pretpostavku je potvrdila i svjetska zdravstvena organizacija, koja govori kako kanabis stvara dvostruko više šansi od duhana u obolijevanju od sljedećih bolesti; raka pluća, usta, grkljana i jednjaka te brojnih ostalih kroničnih komplikacija dišnog sustava, WHO tvrdi da je i vremenski period pojavljivanja navedenih bolesti puno kraći kod kanabisa naspram duhana, te je smrtnost veća kod korisnika koji su ranije bolovali od nekih drugih bolesti kao što su bolesti srca.³⁷

Studije koje su povezane s mentalnom učinkovitosti, kod osoba koje nikada nisu koristile kanabis i korisnika kanabisa, ponovno naglašavaju kako je ono kod mlađih korisnika puno naglašenija, oni su i sami prijavili manjak sposobnosti memorije i usredotočenosti što je povezano i s problemima kod učenja. Drugi podatak govori kako ni nakon prestanka konzumiranja kanabisa, ta se tegoba ne ublažava, naprotiv uslijedilo je još veće pogoršanje ako se ponovo nastavi konzumirati.³⁸

Dodatne studije su pokazale i strukturalne promjene na mozgu, prvenstveno na bijeloj tvari. Naravno tu se mora svakako uzeti u obzir količina koju su korisnici uzimali te dob korisnika. Bitno je i napomenuti kako kombinacija kanabisa s alkoholom dovodi do još težih posljedica.³⁹ Sličnu studiju je provela i grupa stručnjaka sa sjeverozapadnog sveučilišta koja je imala za ispitanike studente koji su koristili kanabis svaki dan pune 3 godine te su otkrili da i prestankom pušenja nakon dvije godine i dalje se naziru promjene na mozgu. Nadalje ispitanici koji su izjavili da su koristili kanabis tijekom prethodnog dana su prijavili probleme u nedostatku pamćenja, usredotočenosti i problem kod učenja. Kod svih studenata je zabilježen pad u učinku tijekom školovanja na temelju ocjena, kao i nedostatak socijalnih vještina. Zaključak je donesen kako tvar koja uvelike utječe na sve navedene probleme je psiho-aktivna tvar, THC. Naime kod

---

³⁶ Ibid.

³⁷ Nancy, E. M., Joshua B. H.: **Marijuana 360 Differing Perspectives on Legalization**, Rowman & Littlefield, Maryland, 2019., p. 109.

³⁸ Ibid.

³⁹ Ibid.

mladih štakora je utvrđeno kako THC ubija moždane stanice. Jasan je i zaključak da kanabis koji posjeduje veliki postotak THC-a ima negativan učinak na bijelu tvar u mozgu.⁴⁰

Istraživanja koja ispituju vezu između korištenja kanabisa i mentalnih oboljenja. Kod nekih korisnika u slučaju dugoročnog korištenja kanabisa, postoji mogućnost u razvijanju raznih psihoza, a nije isključen ni početak razvoja shizofrenije. Čest je slučaj gdje se korisnicima koji su već ranije imali neke oblike shizofrenije, stanje pogoršalo. Depresija i anksioznost se najčešće javljaju nakon što korisnici koriste kanabis redovito i u dugom periodu. Žene imaju veći postotak šanse u razvoju depresije i bolovanju od napadaja anksioznosti. Dokazano je kako je postotak ispitanika koji su razvili depresiju, puno veći kod korisnika kanabisa naspram onih koji to nisu. Potrebno je za napomenuti kako na sve te poremećaje utječu i ostali čimbenici kao što su stres, loša prehrana, nedostatak sna.⁴¹

Postoje slučajevi gdje su konzumenti imali i suicidalne misli no takvi slučajevi su izolirani. Kod pacijenata koji boluju od bipolarnog poremećaja, kanabis u velikoj mjeri pogoršava njihovo stanje. Kanabis se kod nekih studija povezuje i s poremećajem pozornosti s hiperaktivnošću, poznatijeg kao ADHD. No postoje studije kako kanabis nužno ne mora biti poticajna supstanca u razvijanju navedenih poremećaja. Poremećaji kao što su depresija, povezuju se s kanabisom u kontekstu kako korisnici kanabisa, koji ga koriste u velikoj mjeri često imaju manje moždanih reakcija na dopamin, supstancu koja izaziva osjećaj ugone. Studija je dokazala kako konzumenti kanabisa imaju manje sposobnosti reakcije na kemikaliju metilfenidat, koja ima ulogu u povećavanju razine dopamina u mozgu, od ljudi koji ne koriste kanabis.⁴²

Jedna druga studija koje se povezuje s poremećajima u radu srca te korištenjem kanabisa je ispitala 33.343 muškaraca i žena u razdoblju od 2003. do 2013.godine te je utvrdila kako korisnici kanabisa imaju pet puta više šansi u razvoju nekog oblika bolesti srca kao što su: stresna kardiomiopatija, tahikardija te nedostatak protoka krvi do mozga. Konzumacija kanabisa uzrokuje ubrzanje rada srca sve do tri sata nakon konzumacije⁴³

Brojniji su pacijenti koji pate od poremećaja dišnog sustava kao reakcija na korištenje kanabisa. Najčešće bolesti i poremećaji dišnog sustava povezani s konzumacijom kanabisa su: kronični bronhitis, hiperinflacija pluća, povećan otpor dišnih puteva te su povećane šanse zaraze upale pluća zbog već opisane supstance THC, koja ima i imunološke supresivne učinke.⁴⁴

---

⁴⁰ Ibid.

⁴¹ Nancy, E. M., Joshua B. H.: **Marijuana 360 Differing Perspectives on Legalization**, Rowman & Littlefield, Maryland, 2019., p. p. 112-113.

⁴² Ibid.

⁴³ Ibid.

⁴⁴ Ibid.

Studije koje su proučavale učinke kanabisa kod trudnica, pokazale su kako je povećana mogućnost manjka težine kod novorođenčadi. Povećan je postotak rođenja djeteta s neuroblastomom, oblikom zloćudnog tumora. Nasuprot ovoj studiji, stoje druge koje tvrde kako je povezanost raka s korištenjem kanabisa u trudnoći minimalan.⁴⁵

Novije studije su iznijele tvrdnje kako adolescentni muškarci koji konzumiraju kanabis imaju više šansi u razvoju raka testisa te su neki napomenuli kako je nedostatak spermija također povezan s konzumacijom kanabisa.⁴⁶

3.2. DRUGA PRETPOSTAVKA: KANABIS IMA MEDICINSKE UČINKE

Pitanje koje možda i najviše zanima današnje društvo glasi; može li se kanabis koristiti kao zamjena za neke lijekove koji se mogu kupiti u ljekarnama. Stoga će ovo poglavlje razložiti pitanje medicinskih učinaka kanabisa.

3.2.1. Argumenti zagovornika kanabisa

Brojne studije su pokazale kako kanabis ima medicinskih utjecaja, kao rezultat na te studije mnoge države su se odlučile na korak za legaliziranje kanabisa u medicinske svrhe. Prikazani su dokazi koji potvrđuju kako kanabis ima svojstva kojima može učinkovito djelovati u pomoći kod mnoštva bolesti kao što su: Kronova bolest, glaukom, dijabetes, rak, Alzheimerova bolest, ADHD, migrene, HIV/AIDS, multipla skleroza, post-traumatski stres (PTSP), mučnina, epilepsija.”⁴⁷

U teškom obliku bolesti pomaže u smanjenju boli i ublažavanju simptoma bolesti, u svakom slučaju. Studija je pokazala jednu od primjena kanabisa u svrhu ublažavanja Kronove bolesti, naime kanabidiol ima protuupalna svojstva koja su vrlo korisna i u borbi s multiplom sklerozom. Druga studija je izvršena putem ispitivanja 137 osoba, čiji je prosjek bio 11 godina. Te osobe su bolovale od epilepsije, koja je popraćena brojnim napadajima. Tijekom 2 tjedna,

---

⁴⁵ Ibid.

⁴⁶ Ibid.

⁴⁷ Nancy, E. M., Joshua B. H.: **Marijuana 360 Differing Perspectives on Legalization**, Rowman & Littlefield, Maryland, 2019., p. p. 115-116.

ispitanici su bili tretirani kanabidiolom na dnevnoj bazi. Na kraju tog eksperimenta stručnjaci su došli do zaključka, kako se broj napadaja prepolovio.⁴⁸

Slična studija, gdje su ispitanici tretirani lijekom baziranim na kanabisu, odnosno pročišćenim kanabidiolom, naime spomenuta studija broji čak i više ispitanika, točnije, 171 osoba je sudjelovala u ovom istraživanju, dobiveni rezultati su pokazali kako je 44 posto ispitanika, imalo značajan pad u broju napadaja. Nadalje istraživanjem ove bolesti bavio se i istraživački tim Sveučilišta u New York-u, na Medicinskom Centru Langone, koji je dobio slične pozitivne rezultate.⁴⁹

Postoje i tvrdnje kako kanabis pomaže u liječenju raznih ovisnosti, među kojima je i ona vezana za alkohol, ova tvrdnja još nije u potpunosti razriješena, odnosno nema dovoljno znanstvenih podataka kako bi ju se moglo sa sigurnošću potvrditi.⁵⁰

Studije koje se bave utjecajem kanabisa na simptome spastičnosti, kod bolesti multiple skleroze i ublažavanju boli, mučnina i povraćanja nakon tretmana kemoterapije, napominju kako je taj utjecaj vrlo slab i ne može ga se smatrati kao pouzdanim tretmanom.⁵¹

3.2.2. Argumenti protivnika kanabisa

Kad su u pitanju medicinski učinci kanabisa, njegovi protivnici konstantno naglašuju kako ne postoji niti jedan valjani dokaz koji bi potvrdio tvrdnje koje kanabis smatraju lijekom. Iako postoje mnoga svjedočenja ljudi koji su koristili kanabis za liječenje neke bolesti od koje boluju te tvrde kako im je kanabis uvelike pomogao u borbi s njihovom bolešću i kako im je uvelike olakšao život, no te tvrdnje pobijaju liječnici i ostali medicinski profesionalci koji smatraju kako su te tvrdnje i svjedočanstva samo prenapuhana i ne može ih se smatrati pravovaljanima i ozbiljnima u najmanju ruku.⁵²

Činjenica je da ne postoje čvrsti dokazi o ovoj tvrdnji i po tom pitanju se ne radi puno. Naime organizacija koja bi se trebala baviti takvim istraživanjem, FDA, odnosno administracija hrane

---

⁴⁸ Ibid.

⁴⁹ Ibid.

⁵⁰ Nancy, E. M., Joshua B. H.: **Marijuana 360 Differing Perspectives on Legalization**, Rowman & Littlefield, Maryland, 2019., p. p. 116-117.

⁵¹ Ibid.

⁵² Ibid.

i lijekova napominje kako ne postoje dokazi na temelju kojih bi se kanabis mogao smatrati siguran za korištenje među djecom i odraslima, a kamoli u liječenju od neke bolesti.⁵³

Svemu tome pridonosi činjenica da je kanabis klasificiran kao droga prve liste te se kao takva od strane vlade smatra kako nema nikakva medicinska svojstva, no s druge strane iz navedenog klasificiranja proizlazi kako kanabis kao drogu nije moguće lako dobiti na raspolaganje znanstvenicima, kako bi se ona mogla dalje istražiti. No ipak postoji jedna grupa znanstvenika koji pokušavaju staviti kanabis na listu droga broj 2, gdje bi se ona mogla lakše dobiti te bi se medicinska svojstva kanabisa mogla bolje istražiti. Ta grupa znanstvenika dolazi iz Nacionalne Akademije znanosti, inženjerstva i Medicine, “National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine”.⁵⁴

Studija koja je provedena od strane Američkog Ministarstva za Pitanja Veterana (U.S. Department of Veterans Affairs), provela je istraživanje medicinskih svojstava kanabisa na osobama kojima je dijagnosticiran PTSP. Naime rezultati koje je ta studija dobila su pokazali kako kanabis nije pridonio u olakšavanju njihova stanja, naprotiv pokazali su kako ljudi koji imaju pogoršano stanje bolesti se teško nose sa stresom i bijesom, mogu imati vrlo štetne posljedice ako reagiraju na negativne učinke kanabisa. No ova studija nije potpuno razjašnjena te se naglašava kako su potrebna daljnja istraživanja po ovom pitanju.⁵⁵

Jedna druga studija izvedena od istog instituta koja je bazirana na liječenju teške boli, kod multiple skleroze i raznih oblika raka. Ta studija je dala malo bolje rezultate, odnosno pokazala je kako su neki ispitanici osjetili učinak olakšavanja boli, otprilike 30 posto poboljšanja u odnosu na njihovo prvobitno stanje. Dugoročno gledano, u razdoblju od godinu dana, studija je pokazala kako je stanje poboljšano, no i dalje je premalo dokaza kako bi se moglo utvrditi da se kanabis može koristiti kao lijek za multiplu sklerozu i za razne oblike raka.⁵⁶

No činjenica je ta kako se sve više ljudi odlučuje na liječenje bolesti korištenjem kanabisa. Problem je u tome što koncentracija THC-a varira od biljke do biljke te to jako otežava određivanje doza, kao i to što ne postoji dovoljno studija o štetnosti te supstance.⁵⁷

Zbog toga što postoji vrlo malo dokaza po pitanju medicinskih učinaka kanabisa, mnoge se institucije odlučuju u označavanju kanabisa kao neučinkovitog bilja u borbi protiv bolesti i ublažavanju boli. Neke od takvih organizacija su; Američko Liječničko Udruženje(American

---

⁵³ Ibid.

⁵⁴ Nancy, E. M., Joshua B. H.: **Marijuana 360 Differing Perspectives on Legalization**, Rowman & Littlefield, Maryland, 2019., p. p. 118-120.

⁵⁵ Ibid.

⁵⁶ Ibid.

⁵⁷ Ibid.

Medical Association,AMA), Američko Društvo za Rak (American Cancer Society), Američko društvo za Medicinsku Ovisnost (American Society of Addiction Medicine), Američko Društvo za Glaukom (American Glaucoma Society, AGS), Nacionalno Društvo za Multiplu Sklerozu (National Multiple Sclerosis Society), Američka Pedijatrijska Akademija (American Academy of Pediatrics, AAP), Američka Psihijatrijska udruga (American Psychiatric Association, APA) i Američka Akademija Dječje i Adolescentne Psihijatrije (American Academy of Child and Adolescent Psychiatry, AACAP)⁵⁸

3.3. TREĆA PRETPOSTAVKA: LEGALIZACIJA KANABISA DOVODI DO SMANJENJA KRIMINALA I PRENAPUČENOSTI ZATVORA

Danas se kriminalom smatra svaki oblik povezanosti s kanabisom; najbanalniji primjer takve radnje je isticanje simbola kanabisa što se smatra poticajem na korištenje kanabisa. Stoga pretpostavka kako će legalizacija kanabisa dovesti do smanjenja broja kriminalnih radnji, a s time i prenatrpanosti zatvora je vrlo važna za obrazloženje od strane pobornika i protivnika kanabisa u nastavku.

3.3.1. Argumenti zagovornika kanabisa

Pretpostavka kako povećan postotak kriminala dolazi od posljedice povećanog konzumiranja kanabisa, što dovodi do nedostatka osjećaja za nasilje i posebno velike mogućnosti negativne reakcije na THC; kao što je paranoja, agresivnost, dovodi do zaključka kako bi legalizacija kanabisa dovela do još većeg postotka rasta kriminala, a s time i povećanje broja zatvorenika. Naime takve pretpostavke pobijaju brojne studije koje navode kako kanabis nije osnovni razlog zbog kojeg se osoba odlučuje na kriminalne radnje. Na to utječu brojni faktori kao što su psihološko stanje osobe, društvo u kojem se nalazi te ostali faktori koju osobu navode na već navedena ponašanja.⁵⁹

---

⁵⁸ Nancy, E. M., Joshua B. H.: **Marijuana 360 Differing Perspectives on Legalization**, Rowman & Littlefield, Maryland, 2019., p. 120.

⁵⁹ Ibid. p. 128.

Naime studija koja je u vremenskom periodu od 2010 do 2014.godine usporedila države koje su legalizirale kanabis s državama koje ga zabranjuju, prikazala je rezultate koji govore kako je postotak kriminalnih radnji veći u državama koje ga zabranjuju. No bitno je za napomenuti kako je navedeni postotak kriminalnih radnji koje se povezuju s kartelima i bandama u najvećoj se mjeri odnosi na druge teže droge kao što su kokain, heroin i MDMA. Statistički govoreći spominje se brojka od sedam milijardi dolara koje država može uštedjeti na odjele za provedbu zakona.⁶⁰

Drugi pokazatelj ove tvrdnje govori kako države koje se nalaze na granici s Meksikom imaju značajan pad u postotku težih oblika kriminala kao što su; ubojstva, pljačke, oružani napadi, nakon uvođenja zakona s kojim je kanabis legaliziran. Naime pretpostavlja se kako organizacije koje se bave prometom droga, nakon otvaranja dućana koji se bave prodajom legalnog kanabisa su praktično ostale bez posla, odnosno manje su aktivne, stoga je i u padu broj kriminalnih radnji.⁶¹

Druga pretpostavka koja se nastavlja na prvu, koja nalaže kako bi se legalizacijom kanabisa smanjio broj zatvorenika u prenapučenim zatvorima povlači još više zanimanja za obrazloženje. Naime, kako se radnje povezane s kanabisom ne bi više smatrale kriminalom manje osoba bi bilo osuđeno na zatvorske kazne. Procjena od strane Ureda za Zatvore (Federal Bureau of Prisons, BOP), prikazana u brojkama pokazuje kako bi se smanjio broj zatvorenika za 20 do 25 posto, što je prilično značajan broj kad se govori o zatvorskim kaznama i osobama povezanim s kriminalom.⁶²

3.3.2. Argumenti protivnika kanabisa

Tvrđnju kako bi legalizacija kanabisa dovela do porasta kriminalnih radnji što bi rezultiralo i većim brojem zatvorenika, je podupro velik broj ljudi a među njima i čovjek koji je bio zadužen za provođenje zakona povezanog s drogama, Gil Kerlikowske. On je sa svojim timom proveo studiju u gradu Sacramento, koji se nalazi u saveznoj državi Kaliforniji, gdje je većina osuđenika s kojima su oni imali posla bilo pozitivno na neku vrstu droge, taj postotak iznosi

---

⁶⁰ Nancy, E. M., Joshua B. H.: **Marijuana 360 Differing Perspectives on Legalization**, Rowman & Littlefield, Maryland, 2019., p. p. 128-129.

⁶¹ Ibid.

⁶² Ibid.

nevjerojatnih 80 posto. Najčešće je to bio kanabis, test je bio pozitivan u čak 50 posto slučajeva. Usporedbe radi, u ostalim gradovima; New York, Chicago, Atlanta i Denver su dobiveni slični rezultati, stoga je zaključak kako ne postoji razlika među gradovima gdje je kanabis legaliziran i u gradovima gdje to nije slučaj.⁶³

Provedena studija koja je pratila muškarce koji su izjavili da su koristili kanabis kroz razdoblje od 50 godina, otkrila je da ti muškarci u većem postotku sudjeluju u kriminalnim radnjama od muškaraca koji ga nisu koristili. Istraživači su pojasnili ove rezultate kao posljedicu promjena u mozgu koje se pojavljuju s dugoročnim korištenjem kanabisa posebice u mlađoj dobi.

Druga studija je iznijela tvrdnje kako roditelj koji konzumira kanabis više sudjeluje u fizičkom zlostavljanju. Studija je pokazala kako je taj postotak veći u mjestima gdje se kanabis može kupiti u specijaliziranim trgovinama koje legalno prodaju kanabis, ti rezultati su protumačeni u smislu kako ljudi koji konzumiraju kanabis više zlostavljaju obitelj nego oni koji ga ne konzumiraju.⁶⁴

Jedna detaljnija analiza pokazuje kako je samo osam posto zatvorske populacije osuđeno na temelju kriminalnih radnji povezanih s kanabisom. Vrlo je malo osoba osuđeno na dugotrajno izdržavanje zatvorske kazne zbog kršenja zakona koji je povezan s kanabisom. Nadalje velika većina osuđenika nije dobila zatvorsku kaznu zbog posjedovanja, proizvodnje ili distribucije kanabisa, već zbog toga što su prekršili uvjetno puštanje iz zatvora. Naime uvjetno oslobođenim osuđenicima nije dozvoljena konzumacija bilo kojih droga pa tako ni kanabisa. Osobe koje naprave taj prekršaj te im test pokaže pozitivan rezultat na konzumiranje droga, bivaju osuđeni na zatvorsku kaznu.⁶⁵

Još jedna činjenica koja stoji kao argument kako se zatvorska populacija ne može u kratkom roku smanjiti legalizacijom kanabisa nalaže kako i da se zakon promijeni te ilegalne radnje postanu legalne, nije moguće osuđenike pustiti iz zatvora. Oni svoju kaznu moraju odraditi u cijelosti, jedina je mogućnost da im se kazna oprost od strane osobe na funkciji koja ima ovlasti to i učiniti (kao na primjer, predsjednik države). Drugi podatak iz mnogih iskustava govori kako i da se smanji broj osuđenika za kršenje postojećih zakona, država će izmisliti nove zakone kojima će omogućiti sudovima da te iste ljude ipak osude na zatvor i na kraju neće biti nikakve promjene u pogledu prenatrpanosti zatvora.⁶⁶

---

⁶³ Nancy, E. M., Joshua B. H.: **Marijuana 360 Differing Perspectives on Legalization**, Rowman & Littlefield, Maryland, 2019., p. p. 129-132.

⁶⁴ Ibid.

⁶⁵ Ibid.

⁶⁶ Ibid.

3.4. ČETVRTA PRETPOSTAVKA: LEGALIZACIJOM KANABISA ĆE SE POVEĆATI PRIHODI OD POREZA NA KANABIS I BROJ RADNIH MJESTA

Po mnogim argumentima, pitanje prihoda od kanabisa možda je i najvažnije za obrazloženje jer nije rijedak slučaj kako su brojne države profitirale od prodaje kanabisa. Naime vrlo je lako uočiti prihode, ali se ne smiju isključiti i svi troškovi koji dolaze nakon legalizacije. Stoga će dva sljedeća podnaslova detaljnije predstaviti argumente suprotstavljenih strana.

3.4.1. Argumenti zagovaratelja kanabisa

Pretpostavka zbog koje se države u najvećem postotku odlučuju na legaliziranje kanabisa dolaze od podataka koji pokazuju veliko povećanje u prihodima od poreza koji bi se uveo s ciljem da se regulira prodaja kanabisa i njegovih proizvoda. Vrlo je uočljiv porast prihoda u državama gdje se kanabis može legalno kupiti u dućanima specijaliziranim za prodaju. Dobar primjer je država Colorado, gdje je kanabis legaliziran i gdje je uveden korektan porez na njega, vidljiva je velika količina novaca koja je stigla u državnu blagajnu od prodaje kanabisa već prvog mjeseca od legalizacije. Grafikon pod rednim brojem 1. prikazuje prihode od prodaje kanabisa (u milijunima dolara) u državi Colorado od siječnja 2014. do siječnja 2021. godine. Iz grafikona se može uočiti veliki porast prodaje od početka legalizacije u odnosu na prošlu godinu, gdje točkasta linija označava prodaju medicinskog kanabisa, puna linija s prazninom u sredini označava prodaju kanabisa za rekreativne svrhe, dok podebljana linija označava ukupnu prodaju te dvije vrste zajedno. Naime vrlo je uočljiva i razlika u prodaji između te dvije vrste što je i očekivano. Grafikon nam vjerno pokazuje koliko je kanabis doprinio u porastu prihoda savezne države Colorado koja je među prvim zemljama legalizirala kanabis.⁶⁷

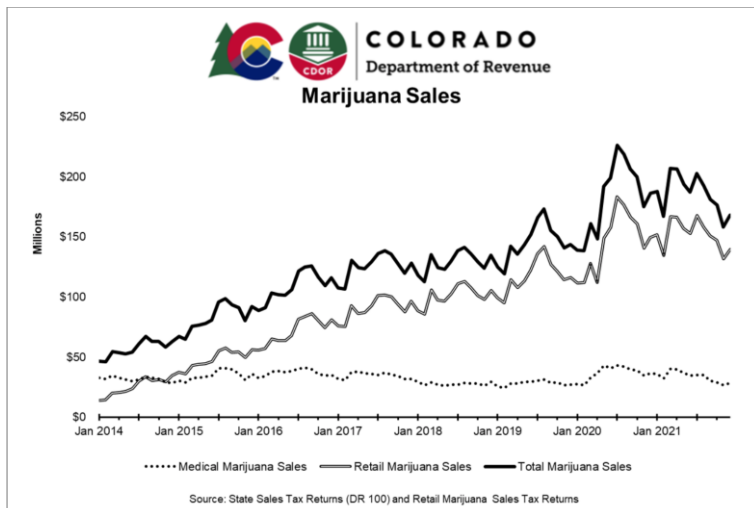
Najveći prihod u jednoj godini od poreza na prodaju kanabisa i drugih poslova povezanih s kanabisom je 387 milijuna dolara.⁶⁸

---

⁶⁷ Nancy, E. M., Joshua B. H.: **Marijuana 360 Differing Perspectives on Legalization**, Rowman & Littlefield, Maryland, 2019., p. p. 135-136.

⁶⁸ **Colorado and Washington: Life After Legalization and Regulation**, The Marijuana Policy Project, <https://www.mpp.org/issues/legalization/colorado-and-washington-life-after-legalization-and-regulation/> (20.01.2022)

Grafikon 1. Prodaja kanabisa, Colorado

Izvor: Marijuana Sales Reports, State Sales Tax Returns (DR 100) and Retail Marijuana Tax Returns, <https://cdor.colorado.gov/data-and-reports/marijuana-data/marijuana-sales-reports> (11.02.2022)

Slične podatke su iznijeli i ekonomisti savezne države Oregon, koji govore kako će se tijekom 2019.godine povećati prihod za 210 milijuna, od poreza na kanabis.⁶⁹

Kanabis se na nacionalnoj razini pokazao kao najveći usjev od brojnih drugih kao što su: kukuruz, sijeno i sjemenke soje koje se nalaze u maloprodaji. Podaci iz 2005.godine koji su objavljeni od strane Američkog Ministarstva Vanjskih Poslova, pokazuju kako je u Americi svake godine uzgojeno oko deset tisuća metričnih tona, što kad se preračuna u kile iznosi više od 22 tisuće kila. Ako se ta brojka uspoređi s onima iz 80-tih godina prošlog stoljeća, to je oko deset puta više.⁷⁰

Računa se da je iznos koji maloprodaja kanabisa izvrši, oko 113 milijardi svake godine, što je u rangu s alkoholom, za kojeg je potrebno napomenuti kako je on legalan i reklamiran u širokom rasponu medija. Naime predviđa se još veći rast u prodaji tijekom sljedećih godina što je vidljivo i u tablici pod rednim brojem 1.⁷¹

⁶⁹ Nancy, E. M., Joshua B. H.: **Marijuana 360 Differing Perspectives on Legalization**, Rowman & Littlefield, Maryland, 2019., p. p. 137-138.

⁷⁰ Ibid.

⁷¹ Ibid.

Tablica 1. Kanabis u brojkama

<i>Year</i>	<i>Recreational (billions)</i>	<i>Medical (billions)</i>	<i>Total (billions)</i>
2016	\$1.8	\$2.2–2.7	\$4–4.5
2017	\$2.6–2.9	\$2.5–3.2	\$5.1–6.1
2018	\$3.8–5.0	\$2.9–3.8	\$6.7–8.8
2019	\$5.4–7.3	\$3.1–4.3	\$8.5–11.6
2020	\$6.4–8.6	\$3.7–5.1	\$10.1–13.7
2021	\$7.1–10.3	\$4.8–6.8	\$11.9–17.1

Izvor: Nancy, E. M., Joshua B. Hill.: **Marijuana 360 Differing Perspectives on Legalization**, Rowman & Littlefield, Maryland, 2019., p.142

Nadalje drugi aspekt, koji ne ide samo državi u korist je taj što bi se legaliziranjem kanabisa otvorila brojna radna mjesta u državi i tu se ne misli samo na ona radna mjesta koja direktno sudjeluju u proizvodnji i prodaji kao što su: uzgajivači, proizvođači i djelatnici u maloprodaji. Broj radnih mjesta bi se proširio i na sekundarnom tržištu, kao što su turizam i uslužne djelatnosti; osobe koje prodaju opremu za uzgoj biljaka, osobe koje rade kao osiguranje na poljima, agenti za nekretnine, vlasnici restorana, odvjetnici, ovlaštene računovođe, eksperti brandinga i marketinga, reklamni agenti, osobe koje rade proizvode za transport biljaka, distributeri, agenti za usklađenost, tiskari za etikete i stručnjaci, izvođači radova, iznajmljivači, prodaja opreme, osiguranje, agenti za osiguranje, rasvjeta, klimatizacija, grijanje, vodovod, nutrijenti, sadilice, berači, sušenje, spremanje, pakiranje, knjigovodstvo, uredski pomoćnici, osoblje, trimer i brojna druga radna mjesta koja bi bila na raspolaganju.⁷²

Broj legalnih radnih mjesta povezanih s kanabisom je početkom 2017.godine iznosio 120.000 i to većinom na puno radno vrijeme, danas se ta brojka penje na otprilike 165.000 do 230.000 vrlo značajnih radnih mjesta. Zadnja stavka koja nije direktno povezana s prihodom od poreza, no nadovezuje se na budžet svake države, a to je trošak koji dolazi od provoditelja zakona koji su dani na raspolaganje za borbu protiv kanabisa. Naime taj trošak bi se prenio na neko drugo područje zaštite i zakona koji bi bili korisniji u određenom vremenu.⁷³

⁷² Nancy, E. M., Joshua B. H.: **Marijuana 360 Differing Perspectives on Legalization**, Rowman & Littlefield, Maryland, 2019., p. p. 138-139.

⁷³ Ibid.

3.4.2. Argumenti protivnika kanabisa

Problem s kojim su se susrele države, a koji se pojavio odmah nakon legalizacije je na koji način bi se trebao oporezivati kanabis. Ako nadležna tijela stave preveliki porez, to će rezultirati manjim količinama prodanog kanabisa. S druge strane ako je stavljen premali porez, država će osjetiti pad u prihodima. Mali porez bi dodatno mogao dovesti do povećane kupnje od strane maloljetnih i onih osoba koje ga ne bi smjeli koristiti, što je direktan rezultat niže i pristupačnije cijene kanabisa.⁷⁴

Novim zakonom bi vrlo vjerojatno došlo i do novih troškova; potrebno je uvesti nove jedinice koje bi nadgledale proizvodnju, distribuciju, prodaju te ostale sastavne dijelove tržišta kanabisa od prodavača do krajnjeg korisnika. Dodatni troškovi bi se zasigurno pojavili i u zdravstvu, više ljudi će zatražiti pomoć od nadležnih institucija. Pojavili bi se novi slučajevi oštećenja i promjena na mozgu za koje je potrebno osigurati razne tretmane. Postoji mogućnost da će neki razviti ovisnost pa će dodatno opteretiti komune namijenjene za odvikavanje, drugi će razviti neke od oblika psihičkih bolesti ili poremećaja kao što su depresija, shizofrenija pa će biti povećana potreba za psihološkom pomoći psihijatra. Policija će imati više posla s onima koji voze pod utjecajem kanabisa, slučajevima nasilja u obitelji te na kraju i s osobama koje nisu u stanju pronaći posao pa se odlučuju na kriminalne radnje. Gotovo sigurno će nastati i dodatni troškovi kojima se održava socijalna pomoć.⁷⁵

Potrebno je napomenuti kako još nisu poznati svi utjecaji kanabisa koji se odnose na troškove, no neke je troškove nemoguće izbjeći, što bi na kraju moglo dostići one prihode navedene od strane zagovaratelja kanabisa.⁷⁶

---

⁷⁴ Nancy, E. M., Joshua B. H.: **Marijuana 360 Differing Perspectives on Legalization**, Rowman & Littlefield, Maryland, 2019., p. p. 139-140.

⁷⁵ Ibid.

⁷⁶ Ibid.

ZAKLJUČAK

Rad je podjelom na 3 glavne cjeline prikazao kompletnu sliku kanabisa od njegove rane povijesti koja je sustavno razložena u prvom poglavlju, gdje možemo vidjeti koliki je put kanabis prošao kroz brojne države svijete s polazištem u Kini, da bi stigao u Europu, odnosno Hrvatsku. Drugo poglavlje nam prikazuje izgled nove kulture koja je temeljena na kanabisu. Možemo vidjeti brojna imena koja djeluju u različitim profesijama a zalažu se za kanabis, od umjetnika, glazbenika, osoba iz filmske industrije pa sve do predsjednika države. Neka najznačajnija imena su Snoop Dogg, Whoopi Goldberg i Barrack Obama. Naime možemo vidjeti kako su navedene osobe vrlo uspješne u svojem poslu te imaju globalnu popularnost koja je uvelike doprinijela normalizaciji kanabisa u Americi. No po pitanju ovog rada najznačajnije je zadnje poglavlje, odnosno mitovi i realnost koji su razloženi na četiri najčešće pretpostavke na koje gotovo svakodnevno nailazimo u današnjem društvu. Pretpostavka koja govori kako je kanabis siguran zbog činjenice kako raste iz zemlje kao i sve slične biljke (smilje, peršin, ružmarin) je dijelom prihvatljiva ali samo određenom dijelu javnosti, naime sa znanstvenog aspekta ta pretpostavka nije u potpunosti razjašnjena zbog nedostatka relevantnih istraživanja i s time ni potrebnih dokaza koji bi je mogli sa sigurnošću potvrditi. No taj dio javnosti postavlja pitanje je stoga hrvatski zakon, koji drugačije tretira alkohol, cigarete te kanabis, pravovaljan. Druga pretpostavka govori kako kanabis ima medicinske učinke. Naime studije su pokazale brojne učinke kanabisa po pitanju liječenja i ublažavanja boli kod pacijenata s raznim bolestima kao što su; Kronova bolest, razni oblici raka, ADHD, multipla skleroza, post-traumatski stres (PTSP). Upravo na to se nadovezuje mišljenje kako su potpuno zanemarena pozitivna djelovanja kanabisa, a uvećana su njegova krivo percipirana loša djelovanja. Treća pretpostavka govori nam kako bi legalizacija kanabisa dovela do smanjenja broja zatvorenika, a kao rezultat tome bi stiglo i rješenje prenapučenosti zatvora što je po mnogim tvrdnjama točno jer bi manje osoba bilo osuđeno na zatvorsku kaznu zbog radnja povezanih s kanabisom, no s druge strane te iste osobe bi vrlo vjerojatno bile osuđene na temelju novih zakona koje je potrebno uvesti nakon legalizacije. Posljednja pretpostavka nam daje uvid u prihode od poreza na kanabis i broj radnih mjesta kao rezultat legalizacije kanabisa što upotpunjuje percepciju društva. Na ovu pretpostavku protivnici kanabisa nemaju puno argumenata zato što je nemoguće opovrgnuti činjenicu kako je legalizacija kanabisa u Sjedinjenim Američkim Državama uvelike doprinijela prihodima te su uvedena nova radna mjesta kao doprinos cijelom društvu. Na kraju leži činjenica kako je konoplja korištena još od

davnih dana u cijelom svijetu, ali je tek odnedavno ona dospjela pod zakon koji je zabranjuje. Kanabis je jedna od najkorisnijih biljki na svijetu, ovo su samo neke od potencijalnih koristi: korist u autoindustriji, medicini, prehrani, tekstilnoj industriji. Kažu kako se od industrijske konoplje može napraviti 50.000 različitih proizvoda za široku namjenu. Kad bi se ljude bolje upoznalo s koristima konoplje te kad bi je koristili kao sirovinu ne bi morali rušiti tolike šume. Ona je prirodni pročistač zraka i mogla bi bar donekle unijeti ravnotežu s obzirom na to koliko je čovjek uništio prirodu i nastavlja to raditi.

SAŽETAK

Rad na temu kanabis, identitet i naslijeđe prikazuje dug put od povijesnih početaka kanabisa pa sve do krajnjih pretpostavka društva. Prvi naslov, povijesni lijek, slikovito prikazuje povijesni put kanabisa kroz kontinente, odnosno države svijeta u određenom vremenskom razdoblju. Naslov nam daje i zanimljive podatke o zemljama koje su koristile kanabis u razne svrhe. Drugi naslov, nova supkultura, predstavlja koliko se kanabis “popularizirao” kroz povijest te koliki opseg danas ima. Velika imena poput Snoop Dogg-a i Wizz Khalifa-e su predstavljena na popisu slavnih ličnosti koji podupiru i koriste kanabis. Ovaj popis također sadrži i imena koja su djelovala ili još uvijek djeluju na političkoj sceni. Posljednji naslov, mitovi i realnost, ima za cilj pojasniti razne pretpostavke društva iz dvije perspektive, one zagovornika kanabisa i one njegovih protivnika. Detaljno su obrađene četiri pretpostavke: prva pretpostavka: kanabis je siguran zbog toga što je biljka nastala od prirode, druga pretpostavka: kanabis ima medicinske učinke, *treća pretpostavka*: legalizacija kanabisa dovodi do smanjenja kriminala i prenapučenosti zatvora, *četvrta pretpostavka*: legalizacijom kanabisa će se povećati prihodi od poreza na kanabis. Rad je prožet s dvije slike, jednim grafikonom i jednom tablicom što uvelike pomaže u kompletiranju misli.

Ključne riječi: kanabis, povijest kanabisa, pretpostavke kanabisa, legalizacija kanabisa, kultura kanabisa

SUMMARY

Cannabis, identity and legacy

The student paper on CANNABIS, IDENTITY AND HERITAGE shows a long way of cannabis, from the historical beginnings to the ultimate assumptions of society. The first title, HISTORICAL MEDICINE, illustrates the historical path of cannabis through the continents and countries of the world in a certain period of time. The title also gives us interesting information about countries that have used cannabis for various purposes. The second title, NEW SUBCULTURE, represents how much has cannabis been “popularized” throughout history and how widespread it is today. Big names like Snoop Dogg and Wizz Khalifa are featured on the list of celebrities who support and use cannabis. This list contains names that have worked or are still working on the political scene, too. The last title, MYTHS AND REALITY, aims to clarify the various assumptions of society from two perspectives, those of cannabis proponents and those of its opponents. Four assumptions were processed in detail: the first assumption: Cannabis is safe because it is a plant created by nature, the second assumption: cannabis has medical effects, the third assumption: the legalization of cannabis leads to a reduction in crime and overcrowded jails, the fourth assumption: the legalization of cannabis will increase cannabis tax revenues. The work is imbued with two pictures, one graph and one table, which greatly helps to complete the thought.

Key words: Cannabis, History of Cannabis, Assumptions of Cannabis, Legalization of Cannabis, Culture of Cannabis

POPIS LITERATURE

Knjiga:

1. Nancy, E. M., Joshua B. H.: **Marijuana 360 Differing Perspectives on Legalization**, Rowman & Littlefield, Maryland, 2019.

Rad u časopisu:

1. Sandberg, S.: **Cannabis culture: A stable subculture in a changing world**, Criminology & Criminal Justice, Norway, Vol. 0, 2012., 0, p. 1-17
2. Wieder, D. L., Zimmerman, D. H.: **You Can't Help but Get Stoned: Notes on the Social Organization of Marijuana Smoking**, Social Problems, Oxford, Vol. 25, 1977., 2, p. 198-207.
3. Zuardi, A. W.: **History of cannabis as a medicine: a review**, Revista Brasileira de Psiquiatria, Sao Paulo, Vol. 28, 2006., 2, p. 153-157.

Tekst s interneta:

1. **Colorado and Washington: Life After Legalization and Regulation**, The Marijuana Policy Project, <https://www.mpp.org/issues/legalization/colorado-and-washington-life-after-legalization-and-regulation/> (20.01.2022)

Rad u zborniku:

1. Graves, A.: **Pop Culture's Influence on Recreational Marijuana Use & Legalization: A Case on Snoop Dogg**, DEPC Student Paper Series, Zbornik radova, Ohio, 2019., p. 1-11.

Institucionalne publikacije:

1. **Marijuana Sales Reports**, State Sales Tax Returns (DR 100) and Retail Marijuana Tax Returns, Colorado, 2021.

POPIS TABLICA

Tablica	Stranica
1. Kanabis u brojkama	26

POPIS ILUSTRACIJA

Popis grafikona	Stranica
1. Prodaja kanabisa, Colorado	25

Popis slika	Stranica
1. Vremensko razdoblje početka korištenja kanabisa kao lijeka	5
2. Prikaz broja pjesama s referencom na kanabis u odnosu na ukupni broj pjesama rap glazbenika.	11

ŽIVOTOPIS

OSOBNJE INFORMACIJE

Ivanščak Ivan

 Kraljičin put/49, 23232 Nin (Hrvatska)

 091 600 50 84

iivanscak86@gmail.com

RADNO ISKUSTVO

Kontrolor parkinga

Komunalac Nin d.o.o, Nin (Hrvatska)

01/06/2016–01/09/2016

dostava proizvoda

ZVIJEZDA plus d.o.o.

Ulica Marijana Čavića 1, Zagreb (Hrvatska)

01/09/2017–01/09/2017

Administrator /administratorica IKT sigurnosti Taxi-
pizza Gušti, Zadar (Hrvatska)

01/07/2018–01/09/2018

Voditelj restorana brze prehrane Smokey,
Nin (Hrvatska)

01/06/2019–01/09/2019

Skiper

MORSKI SCOOTER d.o.o.

24/05/2021-30/06/2021

Supervisor promotora za outdoor promocije
KOMUNIKACIJE d.o.o.

BRANDIAC

13/07/2021-13/08/2021

Front Office.
BORIK d.o.o.

28/06/2021-16/10/2021

OBRAZOVANJE I

OSPOSOBLJAVANJE o.š. Petra Zoranića, Nin (Hrvatska)

01/09/2007–01/06/2014 gimnazija Vladimira Nazora, Zadar (Hrvatska)

01/09/2014–01/06/2017

Sveučilište u Zadru , Odjel za turizam i komunikacijske znanosti, Zadar (Hrvatska)

01/10/2017–danas

OSOBNJE VJEŠTINE

Materinski jezik hrvatski

RAZUMIJEVANJE		GOVOR		PISANJE
Slušanje	Čitanje	Govorna interakcija	Govorna produkcija	
C2	C1	C2	C2	C1
B1	B1	B1	B1	B2

Engleski jezik
Talijanski jezik

Stupnjevi: A1 i A2: Početnik - B1 i B2: Samostalni korisnik - C1 i C2: Iskusni korisnik
Zajednički europski referentni okvir za jezike - Ljestvica za samoprocjen

Komunikacijske vještine timski duh, dobre poslovne komunikacijske vještine

© Europska unija, 2002-2020 | <http://europass.cedefop.europa.eu>

Životopis

Ivanščak Ivan

Poslovne vještine Stručno osposobljavanje za priprematelja jednostavnih jela i slastica.

Digitalne vještine

SAMOPROCJENA				
Obrada informacija	Komunikacija	Stvaranje sadržaja	Sigurnost	Rješavanje problema
Iskusni korisnik	Iskusni korisnik	Samostalni korisnik	Temeljni korisnik	Iskusni korisnik

Digitalne vještine - Tablica za samoprocjenu

Vozačka dozvola AM, B, Voditelj Brodice (B)